

LEERLIJN	
Titel	Thematische Leerlijn Fotografie en Muziek De thema's sluiten o.a. aan bij de Da Vinci methode
Ontwikkeld door	

ALGEMEEN	
Titel activiteit	Muziek en gevoel
Groep	Groep 3
Soort activiteit	Muziekles
Plaats	In de klas
Duur	45 minuten
Leergebied	Kunstzinnige oriëntatie
Discipline	Muziek
Thema	Over polen en planeten
Omschrijving van de activiteit	Met deze activiteit onderzoeken leerlingen welke muziek ze vinden passen bij foto's uit de ruimte. Ze beluisteren en bespreken muziek van de 'Voyager Golden Record' en raden uit welke landen deze muziek komt. De leerlingen benoemen in een muziekstuk korte en lange tonen en door middel van tekenen laten ze het verschil zien. Leerlingen associëren op muziek en maken een ruimte-tekening op muziek.
Plaats in de reeks	Dit is een muziekles die behoort bij het thema: 'Over polen en planeten'. Bij dit thema is ook een fotografieles beschikbaar.
Leeropbrengst	<ul style="list-style-type: none"> - De leerling kan actief luisteren naar muziek uit een breed muziekrepertoire, aansluitend bij zijn belevingswereld. - De leerling herkent liedjes in meerdere talen en van diverse culturen. - De leerling kan kennisnemen van betekenissen die anderen aan muziek geven, waaronder de componist. - De leerling kan met taal of beeld zijn eigen betekenis geven aan muziek in binnen- en buitenschoolse situaties. - De leerling kan verschillen in klank en de vormaspecten herhaling en contrast in een breed repertoire van muziek herkennen en benoemen. - De leerling kan betekenissen en klanktegenstellingen in muziek van een breed repertoire onderscheiden en vertalen naar beeld. - De leerling kan muzikale ideeën globaal weergeven in beeld (picturaal, basaal grafisch).
Presentatie-mogelijkheid als afsluiting thema	Presenteer de gemaakte tekeningen.
Rolverdeling	De leerkracht geeft deze les

UITVOERING	LES
<p>Vorbereiding en benodigdheden</p>	<p>Zet klaar:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de PowerPoint presentatie bij deze les - wascokrijtjes en/of kleurpotloden - de kleurplaat (aan het eind van deze lesbrief)
<p>Aandachtspunten & bijzonderheden</p>	<p>Bij deze les is het belangrijk dat de leerlingen weten dat er geen goed of fout antwoord is. Muziek roept verschillende gevoelens op en doet verschillende dingen met mensen. Iedereen luistert op zijn eigen manier naar muziek. Daardoor kan het heel goed zijn dat leerlingen verschillende foto's uitkiezen bij muziekstukken.</p>
<p>Oriëntatie</p>	<p>Laat klassikaal de 2^e pagina van de PowerPoint presentatie zien. Hierop staan vier foto's over ruimtevaart. Wat zien we op de foto's? (een spaceshuttle, het noorderlicht, maanlandschap en aarde en een astronaut in de ruimte) Welk gevoel krijg je bij deze foto's? (bijv. spannend, ontspannen, heldachtig, eng, rustig)</p> <p>Laat alle leerlingen hun ogen dichtdoen en luisteren naar muziekfragment 1. Stel je voor dat je in de ruimte zweeft. Bedenk (in stilte) wat je allemaal om je heen ziet en wat er om je heen gebeurt. Je kunt de muziek zo lang laten spelen als de spanningsboog van de kinderen. Bespreek hun bevindingen na afloop.</p> <p>Als je nogmaals naar de foto's kijkt, welke foto vind je dan het beste passen bij de muziek die je net hebt gehoord? (elk antwoord is goed, zolang je maar kunt vertellen waarom je dat vindt)</p> <p>Luister ook klassikaal naar de andere muziekfragmenten en bespreek na elk fragment welk gevoel de muziek bij de leerlingen oproept. Hoe kun je dat gevoel horen? Bij welke foto('s) vinden ze de muziek het beste passen en waarom? Kun je een kort verhaal verzinnen over wat er gebeurt op de muziek? Welke muziek vinden de leerlingen het mooiste of het meest indrukwekkend?</p> <p>De muziekfragmenten op een rij: 1. Stravinsky – Sacre du Printemps deel 2 2. Moessorgski – Night on bald mountain 3. Prokofiev – Night 4. R. Strauss – Also sprach Zarathustra</p>
<p>Onderzoeken</p>	<p>In 1977 werd een gouden grammofoonplaat 'The Voyager Golden Record' in een ruimtevaartuig de ruimte in gezonden. Zie PowerPoint presentatie pagina 3. Via een grammofoonplaat kun je muziek en geluiden afspelen, net zoals via een cd, maar die had je nog niet in die tijd. De gouden plaat bevat geluiden en beelden die geselecteerd werden om de het leven en de verschillende culturen op aarde zo goed mogelijk weer te geven. Ze zijn bedoeld als boodschap aan buitenaardse levensvormen.</p> <p>Bespreek klassikaal: Welke afbeeldingen en geluiden zou jij de ruimte in sturen om buitenaards leven kennis te laten maken met de wereld, Europa, Nederland of jouw klas? Waarom is de grammofoonplaat van goud gemaakt? (dan gaat de plaat heel lang mee; de levensduur van de plaat is berekend op 1 miljard jaar!) Denk je dat er buitenaards leven bestaat? Zal de plaat ooit worden gevonden? (Gezien de uitgestrektheid van de ruimte is de kans dat de platen ooit gevonden worden heel erg klein. De opname wordt daarom vooral gezien als een boodschap aan het mensdom zelf, in plaats van een serieuze poging om te communiceren met buitenaardsen.)</p> <p>Wetenschappers verzamelden 116 afbeeldingen en allerlei natuurlijke geluiden, zoals van wind, bliksem, liedjes van vogels en geluiden van walvissen. Daaraan voegden zij muziek toe van verschillende culturen en tijdperken, gesproken begroetingen van aardbewoners in 55 talen, en berichten van de president van Amerika.</p>

	<p>Je kunt de muziek en alle berichten van de Golden Record via Youtube beluisteren. Beluister de vier muziekfragmenten via PowerPoint presentatie pagina 4. Kunnen de leerlingen horen uit welk land de muziek komt? Je kunt kiezen uit: Oostenrijk, Peru, Amerika en Azerbeidzjan.</p> <p>Het is een moeilijke opdracht, dus geef extra tips indien nodig: De muziek uit Oostenrijk is klassieke muziek gespeeld door een symfonieorkest. De muziek uit Peru is een lied dat wordt gezongen op een Peruaanse bruiloft. De muziek uit Amerika is jazzmuziek, gespeeld op trompet door Louis Armstrong. De muziek uit Azerbeidzjan (ligt vlakbij Rusland) is traditionele doedelzakmuziek.</p> <p>Antwoorden: Muziekfragment 1: Amerika Muziekfragment 2: Peru Muziekfragment 3: Oostenrijk Muziekfragment 4: Azerbeidzjan</p>
<p>Uitvoeren Opdracht Ritmisch tekenen</p>	<p>Muziek kan je op veel verschillende manieren spelen. Hard/zacht, snel/langzaam, maar ook met korte en lange noten. De verschillende noten die je speelt, de klanken die je maakt, kun je kort en lang maken.</p> <p>Luister naar de twee voorbeelden op de eerste dia van de presentatie. Welk muziekstuk heeft korte noten en welke heeft lange?</p> <p>Het tweede muziekstuk heeft zowel lange als korte noten, maar het gaat om de melodie. Die bestaat uit lange noten die vloeiend in elkaar over gaan.</p> <p>Laat de leerlingen nogmaals naar de muziekstukken luisteren. Ditmaal met een papier voor zich en een krijtje/potlood in de hand. Laat ze ritmisch tekenen. Hiermee bedoelen we dat de bewegingen van het krijtje/potlood op het papier passen bij de muziek. De tekeningen worden abstract en hoeven dus niets uit te beelden. Leerlingen mogen verschillende kleuren gebruiken.</p> <p>Probeer de leerlingen goed te laten luisteren. In het eerste muziekstuk volgen veel korte nootjes elkaar snel op. De noten worden duidelijk los van elkaar gespeeld, <i>staccato</i>. Dit levert tekeningen op met korte streepjes of stippen. In het tweede stuk worden lange noten gespeeld die in elkaar vloeien, <i>legato</i>.</p> <p>Variatie: Gebruik de kleurplaat uit deze muziekles en laat de leerlingen op de muziek sterren, stippen en golvende lijnen tekenen rondom het ruimteschip. Je kunt hiervoor ook muziekfragmenten van pagina 2 van de PowerPoint presentatie gebruiken. De leerlingen kunnen ook associatief tekenen. Luister naar de muziek; hoe klinkt de ruimte volgens jou? Kun je dat tekenen? Laat ook de raket inkleuren en hang de kleurplaten in de klas.</p>
<p>Evalueren Muziek</p> <p>Thema</p>	<p>Wat hebben de leerlingen in deze les geleerd over gevoelens en muziek? Wat vonden de leerlingen leuk/makkelijk/moeilijk om te doen?</p> <p>In de les hebben we gepraat over wat je de ruimte in zou kunnen sturen. Als je zelf 1 koffertje zou mogen vullen met spullen die je thuis hebt en met geluiden en muziek uit jullie huis, wat zou je daar dan in doen? Maak hier een tekening over.</p>

